

vených potřebu po prostředcích, síly a vytrvalosti třebas jen přechodně vzpružujících. Takových prostředků určité vrstvy obyvatelstva ani postrádati nemohou. Nezáleží na tom, že požívání kořalek, zejména při nemírnosti, může přivoditi zhoubné účinky nejenom pro jednotlivce, nýbrž i pro všeobecnost a že proto je žádoucí, aby vhodnými opatřeními státu a lidské společnosti požívání líhových nápojů, zejména kořalek bylo omezeno a — možná-li — úplně vymýceno. Tuto vlastnost sdílejí však líhové nápoje s mnohými jinými druhy požívatin. Zákonům, jejichž účelem jest nerušené zásobování spotřebitelstva předměty potřeby, počítati jest s potřebami, jaké obyvatelstvo skutečně má a ukojiti hledí, tedy i s potřebami, které z těch neb oněch úvah jsou státu a lidské společnosti nevítanými.

Čís. 842.

Předmětem zločinu vyhnání plodu dle § 144 tr. zák. jest jednak počavší se plod ve všech obdobích svého vývoje, jednak plod za porodu.

(Rozh. ze dne 11. května 1922, Kr II 119/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 21. ledna 1921, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podle §§ 5, 8, 144 tr. zák.

Důvody:

Důvod zmatečnosti dle čísla 9 lit. a) § 281 tr. ř. není ve stížnosti proveden po zákonu, neboť stížnost dochází k úsudku, že není zde předpokládané soudem nalézacím skutkové podstaty zločinu dle § 144 tr. zák., ani spoluviny na pokusu zločinu toho, a že tedy byl zákon porušen a nesprávně vyložen výrokem odsuzujícím — na tom podkladě, že zlý úmysl na straně obžalované není dokázán, že posudkem znalců-lékařů je zjištěno, že o vyhnání plodu zde řeči býti nemůže, protože plod byl donošeným a života schopným, dále, že kdyby byl po zákroku obžalované plod ze života vyšel, že by byl býval schopen života, a že tedy nejednalo se o přivodění porodu takovým způsobem, by dítě přišlo na svět mrtvo; tyto předpoklady zmateční stížnosti nejsou však převzaty ze zjištění rozsudku, ba přímo se jim příčí. Zjišťujeť rozsudek výslovně, že obžalovaná měla úmysl Otílii C-ové plod vyhnati (na jiných místech praví se »plod odebrati«), a že v tomto úmyslu vsunula do rodidel Č-ové katheter a tam s ním manipulovala tak, že tato manipulace byla všeobecně (jinde praví se v rozsudku i »objektivně«) způsobitou přivoditi zamýšlené vyhnání plodu Otílie Č-ové, že však tento zamýšlený výsledek nenastal jen náhodou, na její vůli nezávislou. Zmateční stížnost arci zjištěním těmto vytýká vadnost ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. Než výtky tyto jsou s právního hlediska bezpodstatny. Předmětem zločinu dle § 144 tr. zák. je buď živý, k samostatnému mimoděložnému životu přirozenou cestou porodu ještě nedospělší, tedy nenarozený plod ve všech obdobích svého vývoje, buď plod za porodu, t. j. v období přirozeného odlučování se od těla matčina. Čin spočívá pak dle toho buď v umělém přivodění odchodu

zárodku z těla matčina, buď ve způsobení toho, že zárodek, odlučující se od těla matčina pochodem přirozeným, přijde na svět umrtven. Nesejde proto na tom, zda plod byl v době činu (alternativa první) života mimoděložního schopen, neboť pod pojmem vyhnání plodu, pokud se týče pod skutkovou podstatu prvního deliktového případu § 144 tr. zák. spadá dle tohoto stanoviska již úmyslné umělé uspíšení odloučení se zárodku od těla matčina. S tohoto stanoviska je, hledě zároveň k tomu, že v době obou manipulací obžalované v rodidlech Č-ové porod Č-ové ještě nebyl nastal, lhotejno, směřoval-li úmysl Č-ové, pokud se týče obžalované ku zničení plodu k životu mimoděložnímu ještě neschopného. Proto též úplně stačilo, zjistiti, že činnost obžalované byla objektivně způsobilou plod vyhnati, t. j. přivoditi nikoli fyziologicky přirozeným pochodem nastalé vystoupení zárodku z lůna mateřského. Nezatížil tudíž soud nalézací rozsudek neúplností (ostatně v tomto spojení ve stížnosti uváděné výtky nemohou vlastně pokládány býti za dolíčky), když neuvádí, pokud se týče neuvažuje znaleckých výroků, ve stížnosti citovaných. Neboť praví-li znalci, že mohlo se jednat o urychlení porodu, méně o vyhnání plodu, dosvědčili prvou větou právě to, co rozsudek předpokládá a správně pod zákonný pojem »vyhnání plodu«, podřazuje. Že znalci snad s hlediska své vědy nepokládali umělé přivodění předčasného porodu v posledním období těhotenství za vyhnání plodu, omezující snad pojem tento na odehnání zárodku v době abstraktní neschopnosti jeho k životu mimoděložnímu, je lhotejno, jednak proto, že podřadění činu pod pojem práva trestního příslušelo soudu a ne znalcům, jednak že soud nalézací nebyl ani vázán náhledy znalcův. Důsledně nesejde na tom, že znalci vyjádřili se v ten smysl, že plod, kdyby byl po zákroku obžalované vyšel, byl by býval schopen života, a že jednalo se o plod dítěte skoro donošeného, života schopného a živě narozeného, takže nedá se v tomto případě vlastně mluvit o předčasně porušeném těhotenství. Praví-li znalci dále, že v tomto případě nelze zjistiti příčinné souvislosti mezi manipulací a p o r o d e m, není to okolnost, již by se byl musil soud nalézací obírat, poněvadž právě takové souvislosti z jiných důvodů nepředpokládá a odsuzuje obžalovanou jen pro spoluvinu na n e d o k o n a n é m vyhnání plodu Ottilie Č-ové. Jaká to byla náhoda, pro kterou zamýšlený výsledek nenastal a v čem záležela, nebyl rovněž soud nalézací povinen blíže odůvodňovati, kdyžtž zjišťuje, že zamýšlený výsledek nenastal jen náhodou na vůli obžalované nezávislou a že obžalovaná předsevzala čin všeobecně a objektivně způsobilý přivoditi zamýšlené vyhnání plodu. Jeť tím vysloveno, že obžalovaná se své strany předsevzala vše, čeho objektivně a dle jejího úmyslu bylo třeba k uskutečnění skutkové podstaty § 144 tr. zák., a že nedostavení se zamýšleného účinku mělo původ v okolnostech, mimo její vůli leževších. To s hlediska právního stačí, aniž je třeba zkoumati blíže povahu těchto okolností, jichž zjistitelnost je vůbec pochybná. Proč předpokládal přes opačné tvrzení obžalované na její straně úmysl plod Ottilie Č-ové odebrati, soud nalézací neopomenul odůvodniti. Ve stížnosti uváděné okolnosti, jichž rozsudek při tom z části výslovně neuvážil, nejsou tak závažny, aby jich byl soud nalézací nesměl pominouti beze zmatečnosti svého rozsudku. Soud nalézací nepokládal za nemyslitelno, že manipulace byla provedena pouze na oko, ale neuvěřil tomuto tvrzení obžalované. Znalci nebyli a nemohli býti slyšeni o úmyslu

obžalované, nýbrž o způsobilosti jejího jednání přivoditi umělý potrat Č-ové. Tuto způsobilost znalci in objecto a in abstracto («všobecně») potvrdili. Jejich slova, že nebylo zjištěno, zda gumová rourka pronikla až do vnitř dělohy, že však je jisto, že propíchnutí blan plodových se nestalo, že nenastalo krváčení a není zjištěn výtok vody, a okolnost, že Č-ové po manipulaci z rodidel netekla krev ani voda a že po operaci necítila bolesti, nevyvracejí tohoto předpokladu, ani se nedotýkají úmyslu, jímž obžalovaná při svých manipulacích dala se vésti, nýbrž jen objasňují, že in concreto nenastal účinek jí zamýšlený. Pro tuto konkrétní nezpůsobilost jednání, přivoditi zamýšlený účinek, jež ležela mimo vůli obžalované, byl též čin její správně posouzen jako pouhý pokus zločinu dle § 144 tr. zák. Pro otázku úmyslu obžalované okolnosti ty, jakož i okolnost, že manipulace stala se ku konci těhotenství, významu nemají, jak patrně z toho, že argumentace, již soud nalézací dospívá k přesvědčení o úmyslu obžalované, odehnati Č-ové plod, nebyla by nikterak dotčena, ani kdyby byl soud nalézací zmíněných okolností blíže se dotkl. Jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní uvažoval tedy nalézací soud vše, co bylo podle stavu věci ke zjištění skutkové podstaty nutno. Neprávem činí se proto rozsudku výtka neúplnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 843.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Bylo-li předmětu potřeby nabyto buď vůbec bezplatně nebo za cenu mimořádně nízkou, nejsou při dalším prodeji pro posouzení přemrštěnosti ceny rozhodny nabývací náklady, nýbrž v zásadě průměrné ceny tržové. Přemrštěnost ceny, požadované za předmět potřeby jeho zlodějem.

(Rozh. ze dne 11. května 1922, Kr II 279/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku lichevního soudu u krajského soudu v Olomouci ze dne 24. února 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování dle § 7 odstavec třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze sice souhlasiti s názorem stížnosti, že další obchodování předměty potřeby, jichž nabyto bylo krádeží, neb jinou cestou trestnou, nemůže býti předmětem dalšího trestního stíhání pachatelů deliktu majetkového pro překročení předpisů lichevního zákona. Předmět potřeby nepřestává býti jím proto, že byl majiteli odcizen, zákon lichevní, mluvě o předmětech potřeby, nerozlišuje mezi předměty potřeby poctivě a nepoctivě nabytými. Naproti tomu nelze však přisvědčiti stanovisku rozsudku, že okolnost, že obžalovaní nabyli předmětu potřeby, o nějž tuto jde, způsobem, jenž vedl též ku jich stíhání pro podílnictví na krádeži, jest s hlediska předražování dle § 7 lichevního zákona při dalším jich prodeji bezvýznamnou. Právě toto ve své všeobecnosti nesprávné stano-